

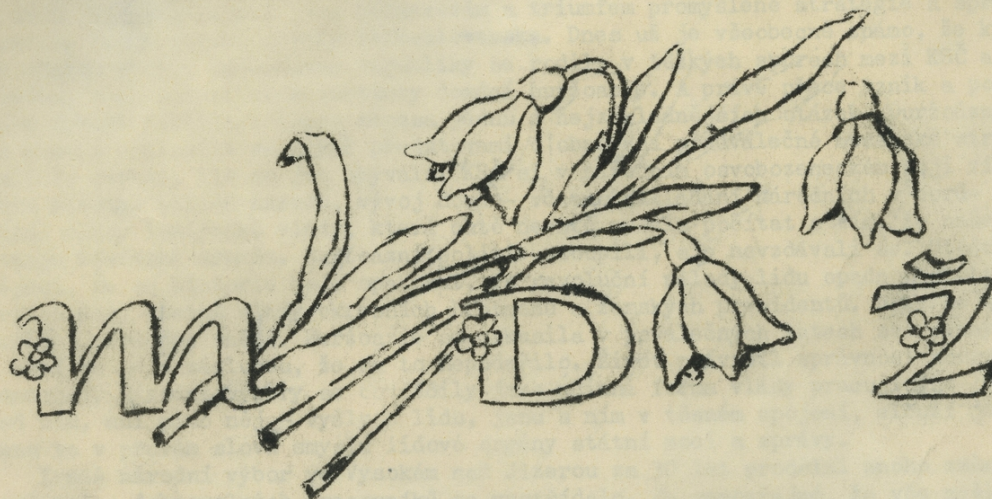


VĚTRNÍK

Vydává MěstNV ve Vysokém n. Jizerou s aktivem kulturních pracovníků

Větrník - ročník VIII. - č. 3

Vysoké nad Jizerou 28.března 1975



Letošní 65. výročí Mezinárodního dne žen probíhalo u nás jako jedna z významných akcí "Mezinárodního roku ženy", v atmosféře 30.výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou. Připomínáme si cestu, kterou jsme začali před 30 lety. Mohli jsme ji nastoupit jedině díky síle, hrdinství a nepředstavitelné obětavosti Sovětského svazu. Tyto historické události byly počátkem revolučních změn i v postavení žen našich národů. S hrdostí můžeme bilancovat, co všechno za 30 let naše socialistická společnost pro rovnoprávné postavení ženy vykonala a jak ženy přispěly k jejímu rozvoji. Můžeme oprávněně konfrontovat cíle Košického vládního programu přijatého 5.dubna 1945, který mimo jiné vytýčil, že bude provedeno důsledné zrovnoprávnění žen ve všech oblastech politického, hospodářského a kulturního života a že v popředí sociální péče bude stát vydatná péče o matku a dítě. Jak se vytýčené cíle plnily po dobu 30 let vidíme na všech úsecích po celé naší vlasti. Vidíme jaký pokrok nastal v rozvoji průmyslové a zemědělské výroby, v životní úrovni, která nás zařazuje na jedno z předních míst ve světě.

Československý svaz žen, jako organizace pomáhají na všech úsecích našeho života. Naše ženy se podílejí na práci sborů pro občanské záležitosti, pomáhají rozvíjet masově politickou a výchovnou práci, zúčastňují se veřejného života na všech úsecích.

ČSŽ ve Vysokém nad Jizerou hodnotil svoji práci na slavnostním shromáždění v úterý dne 4.března při oslavách MDŽ ve velkém sále Krakonoše. Slavnostní schůzi doplnili kulturním programem žáci LŠU pod vedením s. Hnykové, uč.ZDŠ a děti mateřské školy.

Redakce.

30 let národních výborů .

Významným politickým a státoprávním dokumentem našeho vývoje po roce 1945 je Košický vládní program. Byl vyhlášen první domácí vládou dne 5. dubna 1945 v Košicích. V této vládě byla poprvé v dějinách ČSR zúčastněna Komunistická strana československa, v níž byla záruka, že nepřipustí, aby činnost tohoto nejvyššího orgánu byla v rozporu se zájmy lidu.

Volby v roce 1946 a únorové události v roce 1948 potvrdily, jak velkou autoritu strana získala a že její politika je v souladu s politickými, sociálními, ekonomickými a národními zájmy pracujícího lidu. Významnou revoluční vymožeností bylo zakotvení existence národních výborů, jako orgánů státní moci a správy. Vznik národních výborů a celá jejich historie jsou svědectvím a triumfem promyšlené strategie a správně volené taktiky Komunistické strany československa. Dnes už je všeobecně známo, že koncepce poválečného vývoje osvobození republiky se rodila v těžkých sporech mezi KSČ a londýnskou vládou, respektivně reprezentanty domácí buržoazie. A právě přece vznik a poslání národních výborů tvořila v tomto zápase jednu z nejzákladnějších otázek. Buržoazní politici se museli rozloučit se svými představy o obnovení předválečné mocenské struktury. Dělalí to neradi, ale co jim zbývalo. KSČ si v národním osvobozeneckém boji získala důvěru většiny našich národů, vývoj doma - včetně zakládání národních výborů - daleko předvíhal plány londýnské vlády, která chtě nechtě musela počítat s tím, že naše území osvobozuje Sovětská armáda. Buržoazní politici ustoupili, ale nevzdávali se. Utěšovali se nadějemi, že se historie bude opakovat, že revoluční nálady lidu opadnou a potom, že přijde jejich čas, včetně vlády okresních hejtmanů a zemských presidentů. Brzy se ukázalo, že nešlo o neškodné snění. Buržoazie se pokusila v poválečných letech své plány uskutečnit a není to její zásluhou, že se to nepodařilo. Život potvrdil správnost komunistické koncepce. Národní výbory se osvědčily jako účinná forma vlády pracujícího lidu. Nestojí nad ním, ani mimo něj - vyšly z lidu, jsou s ním v těsném spojení, slouží jeho zájmům. Jsou to v pravém slova smyslu lidové orgány státní moci a správy.

I náš národní výbor ve Vysokém nad Jizerou za 30 let prodělal mnoho změn, mnoho poslanců a dobrovolných pracovníků se vystříдалo. Je samozřejmé, že vše nešlo hladce, že se musely překonávat překážky. Musíme přiznat, že se dělaly i chyby. Ale přes všechny nedostatky se udělalo kus dobré práce. Jen se podívejme kolem sebe a musíme uznat, že i ve Vysokém se hodně změnilo, že i zde je vidět kus dobré práce a pokroku. Připomeňme jen několik akcí. Byla provedena rekonstrukce školy, vydlážděno náměstí, rozšířeno ZOU, provedena celková oprava Krakonoše a zavedeno ústřední topení, rekonstrukce veřejného osvětlení, zřízen klub důchodců, vybudování vlastivědného muzea a obrazárny, rozšíření a posílení vodovodu, vybudování nové tělocvičny, úpravy obchodů, v poslední době vybudování nové obřadní síně na NV a v neposlední řadě opětné získání statutu města. To co je zde uvedeno zdaleka není vše co se ve Vysokém udělalo. Není snad zapotřebí zde všechny změny uvádět, neboť ten, který chodí s otevřenýma očima to sám vidí.

Děkuji jménem NV ve Vysokém nad Jizerou všem, kteří pomáhali při všech těchto akcích a doufám, že všichni občané a příznivci našeho města i nadále budou přikládat ruku k dílu, aby se nám podařilo úspěšně zvládnout další náročné úkoly, které stojí před námi. Je to hlavně výstavba mateřské školy a další akce směřující k vytvoření lepších podmínek pro všechny naše občany a návštěvníky Vysokého nad Jizerou.

V. Kučera, předseda MěNV

Státní statek ve V y s o k é m nad Jizerou

Město Vysoké nad Jizerou není jen městem nejkrásnějších zim, nebo příhodným místem pro zvědavé oko turisty, který pouhým rozhlédnutím se seznámí s romantickou tváří Krkonoš i částí Jizerských hor, ale je také místem, kde se v roce 1964 vytvořilo sídlo zemědělského závodu, který převzal na sebe odpovědný úkol uskutečňovat plánovitě záměry velkovýrobních forem zemědělské výroby v typicky horské oblasti.

Státní statek Vysoké nad Jizerou je nejvýše položeným statkem v ČSR. Od 1.1.1975 v důsledku dalšího uskutečňování socializace v katastru obcí Křižlice, Roudnice, Jestřebí, Bratrouchov a Vojtěšice hospodaří na výměře cca 3.061 ha zemědělské půdy. Hospodářská struktura statku vychází ze zásadních podmínek specializace především v živočišné výrobě, a to na chov skotu.

V této oblasti výroby dosahuje statek dobrých výrobních výsledků. V uživatelské dojnici se řadí mezi přední zemědělské závody Východočeského kraje. V roce 1974 dosáhl

průměrné užitkovosti 3.320 litrů na dojnicí. Hospodářské výsledky i situace statku zabezpečují vhodné existenční podmínky pracovníků. Dobré výdělkové možnosti i příslovečná péče o pracující formou bytové výstavby, kulturní péči a podobně jsou podmínky, které posilují především v současné době kádrovou problematiku statku. V bytové výstavbě bude např. do roku 1978 postaveno 24 bytových jednotek. Další perspektivy rozvoje statku směřují především k tomu, aby se zintenzivnily některé úseky výroby a vytvořily podmínky dalšího vědecko technického rozvoje, a to jak v rostlinné, tak i v živočišné výrobě. Záměry statku v této oblasti jsou v souladu s požadavky současné doby. Máme skutečně zájem, aby na našich pracovištích se postupně vytvářely takové pracovní podmínky, aby zaměstnání na statku bylo poutavé, zajímavé a vytvářelo podmínky společenského zájmu. Současná kvalitativní uroveň fondu pracovníků dokumentuje skutečnost, že v současné době působí na statku 9 kolektivů soutěžících o titul BSP, K 30. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou uzavřeli pracovníci statku společný závazek, představující finanční hodnotu 699,430,- Kčs.

To samo o sobě dokazuje vysokou morální uroveň pracovního kolektivu a odpovědný vztah k zabezpečování úkolů, jejichž důsledky se objektivně přenášejí do celospolečenského života, především do oblasti životní úrovně celé naší socialistické společnosti. V oblasti péče o pracující se mimo jiné velmi aktivně rozvíjí problematika kulturního života pracovníků statku. Mimo kulturní akce, které se nabízejí v místech působnosti statku a provozoven statku, skutečují se různé zájezdy na kulturní akce a turistické zájezdy do socialistických států. Z toho všeho je tedy patrné, že i na horách, v místech, kde život neohlav nikdy jednoduchý, kde půda má místy více kamení než země, může mít život při vlastní charakteristice prostředí půvab a být zajímavý a může být na úrovni hodnocených celospolečenských hodnot rovnocenný.

Kdo tomu nevěří, ať se přijde podívat - ať přijde pobejť. Ředitel statku.

Zabíjačka u Strnádků.

Po téměř tragickém ukončení pouti Sternádku a Ferského, když měli zahynout a zmrznout v lese na cestě za vánočními stromky a kdy je řada kamarádů společně zachránila, nebylo až do Hromnic po obou ani vidu ani slechu. Sternádko s Farskou dodržovaly "domácí vězení" pro oba nerozlučné přátele, kteří se mohli scházet pouze návštěvami jeden u druhého v chalupě. Leden byl proto pro oba dlouhým měsícem a oba hledali opět něco velkorysého, čím by na sebe upoutali. "Překrutně dlouhá chvíle je seděttakle nečinně doma a bejt jen votrokem televize a nevidět co se ve vesnici děje, je přestrašný trest, co si to naše mámy usmyslely". Tak rozuovali oba, protože mohli pít pouze lípový čaj a pivo sedmičku, kterého se oba dobrovolně zřekli, že "takové, ať si vypije sládek, kerej takle perzní pivíště".

Farskej seděl zadumaně zadumaně a povídá: "Můj trest je ešte horší, protože já můžu obrát do chlíuka, nakermít prase, kerý tloustne a že prej musím vykermít na dva metráky, aby bylo masíště a sádla pomalu na celý rok". Sternádek povídá: "A mně je pořád diuný, že tak strašně smerdíš chlívem a když to prase bude mít dva metráky, tak bysme ho mohli mít na polovic a mohli udělat zabíjačku a všem těm sousedům, co nás zachraňovali dát pár iternic, jelítek a poliuky terdlouky a přidat krapet ovaru. To bysme zas byli slauní a mohli bysme jít mezi lidi, když nám trest vyperšel". Slovo dalo slovo, Sternádko s Farskou na to přistoupily a Farskej letěl do Poniklýho pro řezníka Tomíčka, kerej už byl důchodcem a "kerej prej dělal předobrej cajk z prasete". V polovině unora prase už sotva funělo, chlívek byl už pro prase malý a starej Tomíček začal rádit. Libá vůně se nesla udolím vesnice a sousedé oúchovali zvědavě, zda dostanou něco ze zabíjačky. U Farskejš bylo jako v úle. Sešli se sousedé, pojídali ovárek, každý přinesl nějakou pozornost v podobě alkoholu a po terdlouce byl ovar s křenem. Porce byly veliké, když Sternádek prohlásil po tajném rozhovoru s Farskou, že "iternice a jelítka dostanete kamarádi až zejtra, my je s kamarádem roznese me po vesnici, až ženský udělaj pro každého paklíček".

Sousedé se v náladě rozešli a těšili se na druhý den, kdy bude "vejslužka", jak jim bylo slíbeno. Farská potom povídala: "Na nic se mně neptejte, proč budou iternice a jelítka až zejtra, já to všecičko už zkontentýrovala a spetrachtovala a zejtra se budete strašně divit". A druhý den Sternádek s Farským roznášeli po vesnici vejslužky. Starej Pacholík jako vedoucí záchraně vánoční čtyř dostal nejvíce a jen se strašně divil, když rozdělal balíček, že ty iternice a jelítka mají zadržované konce a nemají špejhle, zatím co starej Tomíček pracoval po staru se špejhlema. A jak se to všechno sběhlo? Sternádko s Farskou koupily v městě kvalitní jaterničky po 26,- korunách a jelítka rovněž a vejslužka nebyla z prasete a jaterničky i jelítka od Tomíčka neopustily chalupu.

Ale stejně se po vesnici "derbalo", že to byl zas nějaký podfuk od našich sousedů a v podezření zůstaly trvale manželky obou, neboť jejich známá šetrnost se projevila i při zabíjačce. V neděli, když se sousedé sešli opět v hospodě, neodpustil si Pacholík, aby neřekl "Ta vejslužka byla dobrá, jen mně je strašně diuný, kde se ten dědek Tomičku naučil drátovat iternice, když sem ho viďal, že špejluje". Oba sousedé se na sebe podívali a rychle se loučili, že prý musí být brzy doma, aby se ženský nehněvaly. Cestou povídá Sternádek Farskýmu: "Tak hochu nevím, jestli ty naše báby si neuřízly kus vostudy, protože Pacholík není takovej trouba, aby nepoznal kupovanou zadrátovanou iternici od takový pořádný, jako nám udělal Tomiček".

Josef Ďoubalík

Z činnosti Svazu českých divadelních ochotníků/SČDO/

Ve dnech 9. a 10. listopadu se konala v Žatci IV. svazová konference delegátů SČDO. Této konferenci se zúčastnili také naši vysocí ochotníci. Nový předseda s.Dr.Milan Kyška na ní přednesl velmi obsáhlou zprávu o činnosti, rekapituloval splněné i nesplněné úkoly a mimo jiné se obšírně zmínil o Soutěži aktivity SČDO, do které je přihlášen i vysocí soubor Krakonoš. Zdůraznil poslání Svazu a přátelský postoj pracovníků ministerstva kultury ČSR.

Dále uvedl čísla členské základny, z níž nás zajímá Východočeský kraj - 115 reg.členů. Další registrace ještě probíhá a po ukončení dosáhne cca 200. V okrese Semily je registrováno cca 76 členů SČDO a z toho 44 z Vysokého nad Jizerou.

Nás vysocí velice potěšil závěr zprávy s.Kyšky, který končí slovy, že je mu ctí předložit konferenci návrh ÚV SČDO na udělení čestného členství několika jednotlivcům mezi nimiž jsou Marie a Josef Hejralovi a těmto městům: město Hronov, město Vysoké nad Jizerou a město Žebrák.

Připravila redakce.

Seminář divadelního líčení.

Když jsme o vánocích hráli "Brouka v hlavě", trávil zde vánoční prázdniny se svojí rodinou Ludvík Němec z Bystřice u Benešova. Velmi ochotně vyhověl naší prosbě a na obě představení nás líčil. Že je, mimo jiné, i v tomto oboru mistrem, potvrdila skutečnost, že jedna členka našeho souboru po příchodu do šatny uctivě pozdravila sličného španěla, aniž by v něm poznala svého muže.

Protože ochotnické líčení se většinou děje formou samoobsluhy, poprosili jsme našeho divadelního přítele Ludvíka Němce, zdali by nám předal část svého umění a uspořádal pro nás kurs líčení. Realizaci této akce vzal do svých rukou OV SČDO spolu s OKS v Šenilech a 22. února mohl být kurs uskutečněn. Konal se v loutkovém sále divadla Krakonoš za účasti 38 členů divadelních souborů semilského okresu.

Získali jsme mnoho cenných rad i zkušeností jak z mladíka udělat staršího světáka, ze staršího opět muže v nejlepších letech, ba dokonce vytvořit z pokojného člena souboru tak přesvědčivého Mafistu, že kolegové a kolegyně raději ustupovali. Nechyběl samozřejmě ani vodník. Po praktických ukázkách a teorii si každý sám na sobě zkusil to, co se naučil. Právě tato praktická část, při které nebyla nouze ani o legraci, dodala celému dni družnou atmosféru a zanechala v každém pocit hezky prožitého dne.

Naše první zásahy na svém zkrášlení či zočklivení se zdaleka nepodobaly tomu, co nám s.L. Němec předvedl. Bude třeba ještě mnoho a mnoho práce, aby to alespoň někteří z nás dokázali tak jako on. První krůček jsme však k tomu udělali všichni a za to patří s.Ludvíku Němcovi náš veliký dík.

Jana Kramářová

V y z n a m e n á n í .

S potěšením oznamujeme, že kolektivu hotelu B a r t o n í č e k ve Vysokém nad Jizerou byl udělen titul

Brigáda socialistické práce.

Na podnikové konferenci J e d n o t y 15. února 1975 v Cuchelně zaměstnancům

- s. Karlu Bartoníčkoví
- s. Aleně Bartoníčkové
- s. Ludmile Mařatkové
- s. Marii Weisové
- s. Věře Ptákové

byl slavnostně předán odznak Brigády socialistické práce.

B l a h o p ř e j e m e !

Redakce.

Počasí ve Vysokém nad Jizerou v letošním únoru.

Nejvyšší teplota/maximum/ dne 6.2. + 9,9 C. Nejnižší teplota/minimum/ dne 17.2. -12,1C. Průměrná denní teplota v únoru byla -1,4 C. Srážky v únoru činily celkem 21,7 mm. /V lednu 100,4 mm, v prosinci 322,0 mm/. Počet dní se srážkami 8. Z toho se sněžením 6. Nejvíce srážek spadlo dne 14.2. 10,3mm. Nejvíce sněhu napadlo dne 14.2. 9 mm. Nejvyšší celková sněhová pokrývka 27 cm byla dne 20.2. počet dní se sněhovou pokrývkou 28. Počet mrazových dnů, kdy teploměr nevystoupil nad nulu bylo 5. Počet dní s mlhou 6. Počet dní bez slunečního svitu 7. Počet dní se silným větrem pouze jeden. /19.2. chvílemi až 13m /sek./ Nejnižší relativní vlhkost vzduchu byla zaznamenána dne 23.2. 20%. Počet dní kdy průměrná denní relativní vlhkost přesahovala 95% 4.

Počasí ve Vysokém nad Jizerou v letošním březnu.

Nejvyšší teplota/maximum/ dne 10.3. + 13,5 C. Nejnižší teplota/minimum/ dne 22.3. - 7,6 C. Průměrná denní teplota v březnu byla +2,1 C. Srážky v březnu činily celkem 50,5 mm. Počet dní se srážkami 18, z toho se sněžením 9. Nejvíce srážek spadlo dne 26.3 15,4mm. Nejvíce sněhu napadlo dne 26.3. 14 cm. Nejvyšší celková sněhová pokrývka 23 cm byla dne 27.3. Počet dní se sněhovou pokrývkou 12. Počet mrazových dnů, kdy teploměr nevystoupil nad nulu 3. Počet dní s mlhou 8. Bez slunečního svitu bylo 7 dní. Silný vítr vál pouze 26.3. /12 sek./ Nejnižší relativní vlhkost vzduchu 36% byla naměřena dne 22.3. Počet dní kdy průměrná denní relativní vlhkost přesahovala 95% 3.

K.P.

Zprávy Městského národního výboru:

10. března se konalo slavnostní plenární zasedání MěstNV. Toto zasedání hodnotilo u příležitosti 30.výročí vzniku NV svoji práci za 30 let, hodnotilo dlouholeté poslance a pracovníky ze všech useků MěstNV.

Velkým nedostatkem tohoto slavnostního zasedání byla malá účast občanů. Ani vedoucí činitelé masových organizací, ani vedoucí hospodářští pracovníci závodů neuznali za vhodné se tohoto shromáždění zúčastnit. Věříme však, že tím více podpoří směny národní fronty, které budou 19. a 20. dubna. Mají hlavní poslání uklidit veřejná prostranství a připravit výzdobu k májovým oslavám, aby v roce 30.výročí osvobození Rudou armádou byly důstojné.

Žádáme zároveň všechny organizace NF, aby k těmto význačným výročím upravily a vyzdobily své propagační skřínky.

Zdeněk Fiala odešel.

Když jsem před necelými třemi léty blahopřál na tomto místě iniversitnímu profesoru PhDr Zdenku Fialovi DrSc a členu korespondentu Československé akademie věd a v neposlední řadě i milému a vzácnému krajanovi k padesátinám, nebyl bych uvěřil, že v tak krátké době budu se s ním na tomto místě loučit touto smutnou a bolestnou vzpomínkou. Zdeněk Fiala, Vysočák po matce roz.Petrákové, byl tím z roduvěrných, který od utlého mládí do konce svého, tak krátkého života, zůstal Vysokému věren jako prázdninový host. Za studenstských dob byl i členem Sdružení vysockého studentstva. Odešel od pilné a neúnavné práce historika zobrazujícího pravdivě minulost českého národa zejména v posledních dílech "Přemyslovské Čechy z r.1965 obsahující historii Českého státu v období let 995-1310 a "Předhusitské Čechy" z roku 1968 z období od r.1310-1419. Příliš časný odchod Zdenka Fialy ochudil naši historickou vědu o další právem očekávaná díla. Jež už zůstala nedokončena. Zeela zaplněná velká obřadní síň strašnického krematoria byla dne 14.března v 11 hod.svědkem důstojného rozloučení rektor a dalších dvou zástupců UK a Akademie věd se svým profesorem a vedoucím katedry pomocných vě historických a archivního studia Dr. Zdenkem Fialou, jež doprovodila tklivá druhá věta Dvořákova violončelového koncertu h mol a lesní rohy velebného Bethovenova chorálu Anděl lásky. Za zvuku státní hymny zmizela nám rakev s tělesnými pozůstatky Zdenka Fialy za oponou žiroviště navědy. Dílo jeho a vděčná paměti nehynoucí vzpomínky na něho zůstaly s námi. P.H.

N a r o z e n i n y :

3.března oslavil s.František Brumlich 85 let,

16. března oslavila s. Marie Hajná 86.let.

Přejem hodně zdraví!

Ú m r t í .

2. března zemřela pí Růžena Jandová ve věku 78 let.

Čest její památce !

Redakci zaslané použité i nepoužité rukopisy nejsou-li vyžádány zpět, ukládají se do archivu zpravodaje. Celoroční předplatné poštou 25,-Kčs. Odpovědná redaktorka M.Đoubalíková. Větrník vychází jednou měsíčně.Řídí redakční rada. Příspěvky zasílejte nejpozději do 10. každého měsíce do Vlastivědného muzea ve vysokém/Jiz. Cena 1,-Kčs.